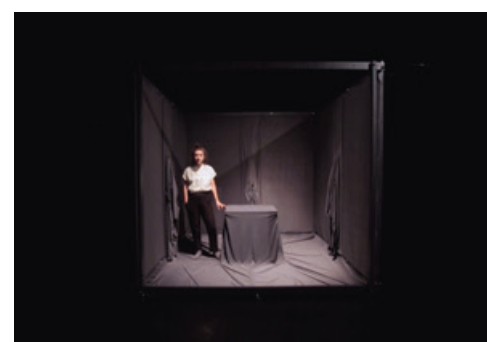
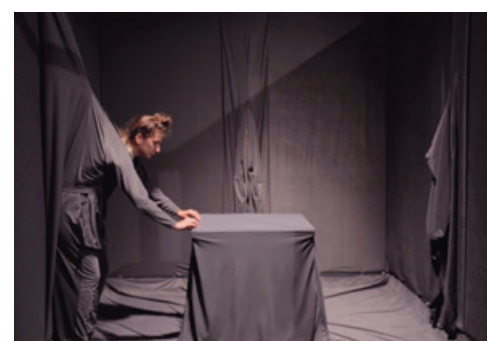
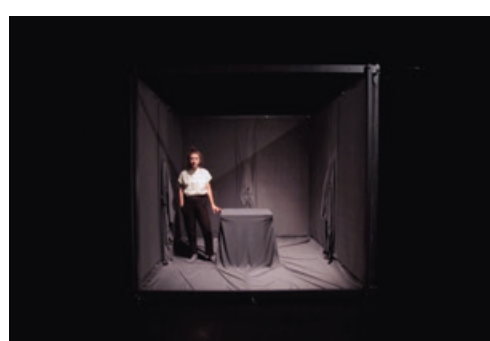
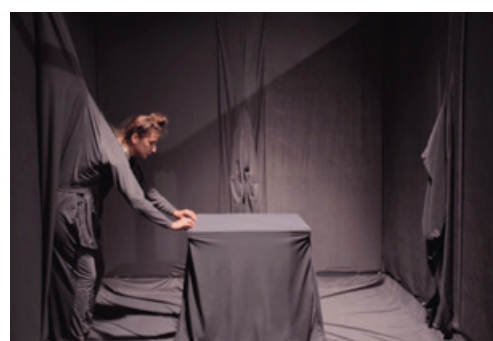
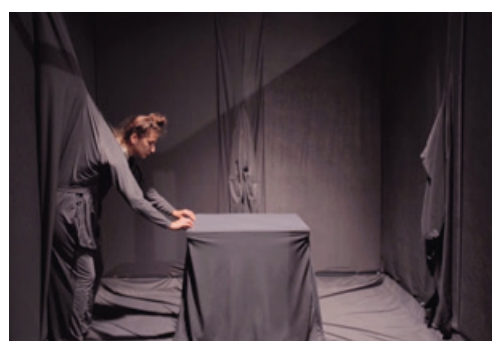
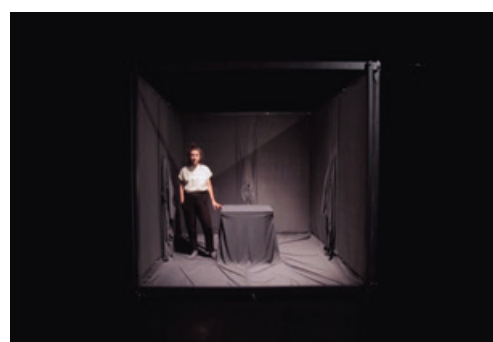
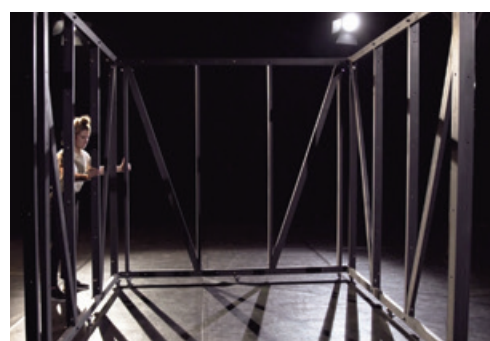
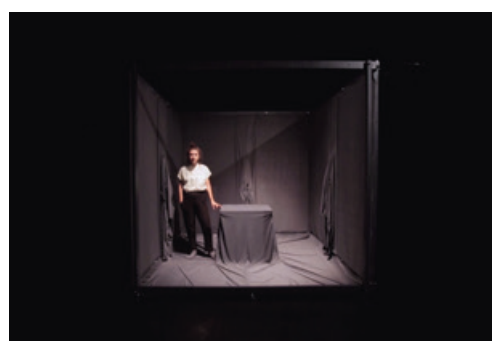




LARISA CRUNȚEANU ARIA MINERALIA



LARISA CRUNȚEANU ARIA MINERALIA

Pukam do drzwi kamienia,
— To ja, wpuść mnie.
Chcę wejść do twego wnętrza,
rozejrzeć się dookoła,
nabrać ciebie jak tchu.

Wisława Szymborska, *Rozmowa z kamieniem*,
z tomiku *Sól*, 1962

Projekt Larisy Crunțeanu rozpoczęły dwa spotkania. Pierwsze z nich, z artystką Sonją Hornung, odbyło się w 2015 roku, kiedy wspólnie badały w kontekście władzy i płci industrialną przestrzeń rumuńskiej fabryki APACA. Drugie jest ściśle powiązane z pierwszym. Pod koniec współpracy, podczas spaceru po centrum Bukaresztu, Crunțeanu i Hornung napotkały dziwny obiekt: stojący na trawniku niemy głośnik w kształcie kamienia. Znalazisko to spowodowało je do postawienia pytania nie tylko o to, czym jest przedmiot i do czego służy, ale też, jak brzmi i co mówi. Czy mógłby być jednym z głosów jakiejś większej grupy? Gdzie znajduje się granica jego realności i sztuczności? Crunțeanu koncentruje się na samym obiekcie. Stawia pytania, które, o czym dobrze wie, pozostaną bez odpowiedzi. Wystawę *Aria mineralia* komponuje na kształt mapy myśli — składają się na nią osobiste skojarzenia, powszechne symbole i odniesienia do kultury. Artystka zaprasza do świadomej obserwacji. Trochę jak w filmie przyrodniczym przedstawia nam obiekt znaleziony w jego „naturalnym” środowisku. Jako widzowie dokonujemy na nowo odkrycia tego samego, co Crunțeanu i Hornung. Jesteśmy zmuszeni do rozróżnienia w otoczeniu naturalnego od sztucznego, pytamy o sens przedmiotu. W pierwszej chwili pokazana przestrzeń może kojarzyć się z kiczowatym plastikowym ogrodem. Poczucie nonsensu sytuacji zastępuje ponura konstatacja, efekt skojarzenia przestrzeni z rodzajem nowoczesnego panoptikonu, gdzie natura niezauważalnie zmienia się w zamaskowaną technologię służącą kontroli.

Nawiązanie do zjawiska mimikry pojawia się we wszystkich prezentowanych pracach. Dowcipne odniesienie odnajdziemy w pracy przedstawiającej dialog ceramicznych rzeźb przypominających głośniki. Artystka pokazuje imitacje imitacji, tworzy kolejną wariację na temat pierwotnej formy. Jej gest przywodzi na myśl interpretację mimikry Jacques’a Lacana czy Rogera Caillois, dla których zjawisko to stanowi rodzaj uwodzenia przez tło, stopniowej utraty osobowości. Również ceramiczny przedmiot nie jest już ani prawdziwym kamieniem, ani nawet jego kopią. Pozostaje jedynie formą.

Dalsze odwołania do zjawiska mimikry pojawiają się w instalacji dyskutujących kamieni. Tytuł pracy, *Esprit de Corps*, nawiązuje do określenia poczucia zjednoczenia w dążeniu do celu. Ma ono, co podkreśla Crunțeanu, szczególne znaczenie dla wojska, gdzie oznacza taktykę zmniejszania dystansu emocjonalnego podczas walki, aby armia funkcjonowała w jak najściślejszym połączeniu. Aranżacja wystawy pozwala widzom wejść w przestrzeń tej dziwnej formacji. Obiekty (stworzenia? urządzenia? — ich status jest trudny do określenia) wydają z siebie dźwięki naśladujące ludzkie odgłosy: chrząkają, śmieją się, a nawet recytują i wnoszą okrzyki o politycznej treści. Widz podsłuchuje dyskusję, której struktura wynika się logice ludzkiej komunikacji (żartobliwą odpowiedź na imitowanie ludzkiego języka przez kamienie jest *Historia z 255 możliwymi częściami*, w której artystka reinterpretuje grę w papier, kamień i nożyce). Publiczność krążąca wokół obiektów może układać własną narrację, a także rozpoznawać błędy logiczne w rozmowie kamieni. Crunțeanu zdaje się pytać, czy nie przypomina to błędów w naszym codziennym porozumiewaniu się. Bezsensowne naśladowanie ludzkich głosów przywodzi na myśl inną teorię dotyczącą mimikry — jej aspekt kulturowy opisywany jako upodobanie (często w celu manipulacji) pewnych symboli czy zachowań do tych obecnych już w świadomości danej grupy i pozytywnie przez nią odbieranych.

Crunțeanu pokazuje zjawisko kamuflażu również jako próbę zrozumienia natury przez połączenie z nią. Używa swojego ciała, zakładając depersonalizujący skafander wykorzystywany przy nagrywaniu efektów specjalnych. Dosłownie próbuje wtopić się w otoczenie, co nawiązuje do teorii Caillois. Pisał on, że mimikra nie wiąże się z instynktem przetrwania, lecz całkowitego poddania się, kiedy jednostka daje się uwodzić i przyciągać otoczeniu. Wchłonięta przez przestrzeń, staje się jej częścią, co powoduje całkowity rozpad jej podmiotowości.

Podsumowanie wątków stanowi praca *Rozmowa trzech pracowników...* Jej centralnym punktem jest scenografia zbudowana z prostych, nawiązujących do organicznych materiałów: surowego drewna i tkaniny. To rodzaj hybrydy, biura i uniformu jego pracowników w jednym, który w momencie założenia, scala robotnika z pracą. Przez większość czasu trwania wystawy scenografia funkcjonuje jako rodzaj rzeźby — zwisające mundury pracownicze czekają na rozpoczęcie akcji. Podczas performansu przestrzeń staje się miejscem pracy trzech postaci granych przez artystkę. Bohaterowie Crunțeanu to osoby z różną pozycją w korporacyjnej hierarchii, próbujące wykonywać codzienne czynności. Posępna metafora pracy przenosi zjawisko mimikry w nasze codzienne życie.

Crunțeanu zamiast moralizatorskich treści proponuje żartobliwe i różnorodne podejście do istotnych spraw filozoficznych oraz społecznych. *Aria mineralia* to zapis wielobarwnych myśli i skojarzeń artystki postawionej wobec braku możliwości pełnego poznania. Autorka rozkłada swój dylemat na czynniki i choć wie, że nie będzie w stanie zrozumieć do końca fenomenu obiektu, to może za jego sprawą spróbować zrozumieć własne otoczenie.

Julia Harasimowicz

Larisa Crunțeanu (ur. 1986) — absolwentka kierunku fotografia i film, a także doktorantka w Uniwersytecie Nationala de Arte w Bukareszcie. Działa na pograniczu wideo i performansu, jej prace opierają się na badaniach oraz wolnych

spekulacjach, co stwarza pretekst do pojawiania się nowych praktyk i organizacji. Wraz Xandry Popescu prowadziła w Bukareszcie inicjatywę Atelier 35 (2012–2016). Mieszka i pracuje w Bukareszcie i Warszawie.

I knock at the stone’s front door.
‘It’s only me, let me come in.
I want to enter your insides,
have a look around,
breathe my fill of you.’

Wisława Szymborska, ‘Conversation with a Stone’,
Poems New and Collected: 1957–1997, 2015
trans. Stanisław Barańczak and Clare Cavanagh

Larisa Crunțeanu’s project starts with two meetings. The first, with artist Sonja Hornung, takes place in 2015 when the artists study industrial space in terms of power and gender in the Romanian factory APACA. The second meeting is closely linked to the first one. At the end of their collaboration, while walking through the centre of Bucharest, Crunțeanu and Hornung encounter a bizarre object: a silent, stone-shaped loudspeaker standing on a lawn. The paradoxical finding provokes many questions, not only about what the object is and what it is for, but also about what it sounds like and what its voice says. Is it one of the voices of a larger group? Where is the boundary between its reality and being artificial? Crunțeanu focuses on the object itself. She asks questions about the strange finding which, as she well knows, will remain unanswered. The artist composes the *Aria Mineralia* exhibition in the shape of a map of thoughts, composed of personal associations, common symbols and cultural references.

The artist invites the viewer to conscious observation. A bit like in a nature film, she shows us an object found in its ‘natural’ environment. As viewers, we are invited to assume Crunțeanu and Hornung’s perspective and make their discovery again. We are forced to distinguish between what is natural and artificial in our surroundings and ask questions about the meaning of this finding. At first, the space can evoke associations with a kitschy plastic garden. The feeling of nonsense of the situation is replaced by a gloomy statement, through the effect of associating the space with a kind of modern panopticon, in which nature changes imperceptibly into a masked technology for control.

A reference to the phenomenon of mimicry can be found in all the works presented. In a witty way, the artist refers to mimicry in her work presenting a dialogue of ceramic sculptures modelled on the form of the loudspeaker. She shows imitations of imitation and creates another variation on the original form of the rock. This gesture brings to mind the interpretations of mimicry by Jacques Lacan or Roger Caillois, for whom this phenomenon is not a way to survive and protect against threats, as they are usually interpreted. It is a kind of seduction the background, a gradual loss of personality. Thus, a ceramic object is no longer a real stone or even a copy of it — it remains only its form. Further reflections on mimicry appear in the installation of stones talking to each other. The title of the work, *Esprit de Corps*, refers to the definition of a sense of community and unity in the pursuit of an objective. As Crunțeanu points out, it is particularly important in the military contexts, where it measures the success of reducing the cognitive and emotional distance during a mission, so that the unit can function in the closest possible connection.

The arrangement of the exhibition allows the audience to enter the space of this strange formation. Objects (creatures? devices? — their status is difficult to define) produce sounds that imitate human sounds: grunting, laughing, and even shouts with political content. The viewer listens to this discussion, whose structure escapes the logic of human communication (the humorous answer to the stones’ imitation of human language by stones is the work *A Story with 255 Possible Parts*, in which the artist reinterprets the well-known game of paper/rock/scissors). The audience circulating around the objects can create their own narration with their movement, as well as recognise logical errors in the conversation of the stones. Crunțeanu seems to be asking the question of whether these errors are reminiscent of our own flows in our day-to-day communication. The senseless imitation of human voices brings to mind a different theory concerning mimicry — its cultural aspect described as making (often for manipulation purposes) certain symbols, behaviours similar to those present and positively reinforced in the consciousness of a given group.

Crunțeanu shows the phenomenon of camouflage as an attempt to understand nature through her connection with it. She uses her body to put on a depersonalising SFX suit and tries to blend in with her surroundings, which is a reference to Caillois’ theory. The French intellectual wrote that mimicry is not connected with the instinct of survival, but with total submission. An individual can be seduced and attracted to the environment. It is absorbed by the space, it becomes part of it, its subjectivity is completely disintegrated. A summary of the topics discussed is *A Conversation Between Three Workers* . . . Its central point is the set design made up of simple materials, referring to organic ones: raw wood and fabric. It is a kind of hybrid of office and employee uniform in one, uniting the worker with work into a whole. For most of the exhibition’s duration, the scenery functions as a kind of sculpture — workers’ uniforms waiting for the action to start. During the performance, the space becomes an office, a place of work for three characters played by the artist. Crunțeanu’s protagonists are people with different positions in the corporate hierarchy who try to perform everyday activities. The gloomy metaphor of the work transfers the phenomenon of mimicry into our everyday lives.

Crunțeanu, instead of moralising the content, proposes a humorous and diverse approach to important social and philosophical issues. *Aria Mineralia* is a record of the artist’s multi-coloured thoughts and associations in the face of the impossibility of full cognition. The author breaks down her dilemma of (re)cognition into factors and, although she knows that she will not be able to fully understand the phenomenon of the found object, she may try to understand her own environment through it.

Julia Harasimowicz

Larisa Crunțeanu (b. 1986) — studied photography and moving image and is currently a Ph.D. candidate at National University of Arts in Bucharest. She works at the intersection of video and performance between research and speculation,

often collaboratively, creating contexts for the emergence of new practices and organisation. Between 2012–2016, she ran the Bucharest project space Atelier 35 with Xandra Popescu. She lives and works in Bucharest and Warsaw.

MIJESCE PROJEKTÓW ZACHĘTY

wystawa / exhibition
LARISA CRUNȚEANU
ARIA MINERALIA
kuratorka / curator: Julia Harasimowicz
kuratorka MPZ / curator ZPR: Magda Kardasz
realizacja wystawy / exhibition production:
Marek Janczewski i zespół / and team

20.10–2.12.2018
wtorek–niedziela 12–20 / Tuesdays–Sundays 12–8 p.m.
ul. Galczyńskiego 3, 00-362 Warszawa
+48 22 826 01 36
mpz@zacheta.art.pl
zacheta.art.pl



folder
wydawca / publisher:
Zachęta — Narodowa Galeria Sztuki
pl. Małachowskiego 3, 0-916 Warszawa
dyrektorka / director: Hanna Wróblewska

według projektu graficznego / after graphic design
by Jakub Jezierski
tłumaczenie / translation: Paulina Bożek
redakcja / editing: Jolanta Pieńkos
łamanie / typesetting: Krzysztof Łukawski
© Zachęta — Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa 2018
Tekst dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa–Na tych samych warunkach 3.0 Polska
Text is licensed under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 Unported license
druk / printed by ARGRAF, Warszawa

sponsor MIJESCA PROJEKTÓW ZACHĘTY
sponsor of ZACHĘTA PROJECT ROOM

BENQ

wystawa jest częścią projektu *F vs F* wyprodukowanego przez Copia Originala Association i współfinansowanego przez National Cultural Administration Fund (AFCN), Rumunia
the exhibition is part of the cultural project *F vs F*, produced by Copia Originala Association and co-funded by the National Cultural Administration Fund (AFCN), Romania



partner wystawy
partner of the exhibition

ANCA POTERAȘU Gallery

sponsorzy wernisażu
sponsors of the opening reception

CHOCOLISSIMO

Freixenet

patroni medialni
media patronage

STOLICA

artinfo.pl

na odwrocie / back page:

Bez tytułu, Aria mineralia, 2018, klatka z filmu / *Untitled, Aria Mineralia*, 2018, film still

Rozmowa trzech pracowników..., 2018, klatki z filmu / *A Conversation Between Three Workers* . . . , 2018, film stills

wszystkie fot. dzięki uprzejmości artystki / all photos courtesy of the artist